

На основу члана 210. Статута Основне школе "20.октобар" у Врбасу и члана 119. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања (Сл. гласник РС бр. 88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/2020, 129/2021 и 92/2023), Школски одбор Основне школе "20.октобар" у Врбасу на својој XXX редовној седници, одржаној дана 7.5.2024. године, донео је

П РА В И Л А П О Н А Ш А Њ А У Ш К О Л И

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилима понашања у Школи (у даљем тексту: Правила) уређује се понашање и међусобни односи запослених, ученика, родитеља односно других законских заступника ученика (у даљем тексту: родитељи) и трећих лица у Школи.

Члан 2.

Поштовањем Правила обезбеђује се успешно одвијање образовно-васпитне делатности Школе, побољшавају се радна дисциплина и безбедност у Школи, чување школске имовине и имовине ученика, запослених, родитеља и трећих лица и доприноси се повећању угледа Школе.

Члан 3.

У Школи се негују односи међусобног разумевања и уважавања личности ученика, одраслих, запослених и родитеља.
Запослени имају обавезу да својим радом и укупним понашањем доприносе развијању позитивне атмосфере у Школи.

Члан 4.

У Школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Школа је дужна да предузме све мере прописане законом када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у Школи.

Препознавање облика дискриминације од стране запосленог, ученика, родитеља или трећег лица у Школи врши се на основу ближих критеријума које заједнички прописују министар надлежан за послове образовања (у даљем тексту: министар) и министар надлежан за људска и мањинска права.

Члан 5.

У Школи су, према запосленом, ученику, родитељу или трећем лицу, забрањени:

- 1) дискриминација и дискриминаторно поступање;
- 2) физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље;
- 3) злостављање и занемаривање;
- 4) понашање које вређа углед, част или достојанство;
- 5) страначко организовање и деловање.

Члан 6.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета, ученика и одраслог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој детета, ученика и одраслог.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код детета, ученика или одраслог примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Члан 7.

Физичким насиљем сматра се: физичко кажњавање детета, ученика или одраслог од стране запосленог, родитеља или трећег лица у Школи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање запосленог према детету, ученику или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом.

Психичким насиљем сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Социјалним насиљем сматра се искључивање детета, ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности Школе.

Сексуалним насиљем и злостављањем сматра се понашање којим се дете и ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Дигиталним насиљем и злостављањем сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Школа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у Школи почињен од стране родитеља или трећег лица у Школи.

Члан 8.

У Школи је забрањен сваки облик насиља и злостављања о којима говоре Правила, од стране ученика, родитеља или одраслог лица, над наставником, стручним сарадником и другим запосленим лицима.

Због повреде забране из става 1. овог члана против родитеља се подноси прекршајна или кривична пријава.

Члан 9.

Поступање у Школи као одговор на насиље и злостављање спроводи се према Протоколу поступања у установи у одговору на насиље и злостављање, који утврђује садржај и начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите од насиља, злостављања и занемаривања, а доноси га министар.

Препознавање невербалних облика злостављања ученика од стране запосленог за време неге, одмора и рекреације и других облика васпитно-образовног рада врши се на основу ближих услова које прописује министар.

Члан 10.

У Школи је забрањено свако понашање којим се вређа углед, част или достојанство – запосленог према детету, ученику и одраслом; детета, ученика и одраслог према запосленом; родитеља или трећег лица према запосленом; запосленог према родитељу; детета, ученика и одраслог према другом детету, ученику или одраслом.

Директор Школе (у даљем тексту: директор) дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности Школе.

Препознавање понашања којима се вређа углед, част или достојанство у Школи врши се према ближим условима о начину препознавања тавог понашања, које заједнички прописују министар и министар надлежан за људска и мањинска права.

Поступање Школе када се посумња или утврди вређање угледа, части или достојанства, начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите и друга питања од значаја за заштиту, прописује министар.

Члан 11.

Према ученицима који чине повреде обавеза ученика и повреде забрана могу се примењивати само оне мере које су утврђене законом или општим актом Школе.

Члан 12.

У Школи је забрањено страначко организовање и деловање и коришћење школских просторија у такве сврхе.

II. ПОНАШАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 13.

Запослени имају обавезу да својим радом, укупним понашањем и изгледом доприносе угледу Школе и развијају позитивне атмосфере у Школи.

Члан 14.

Сви запослени су обавезни:

1. На посао долазе уредно и прикладно одевени у складу са Кодексом облачења;
2. Наставник долази на посао 10 минута раније ;
3. Наставник одлази на час тачно на време, одмах по оглашавању звона за почетак часа;
4. Наставник благовремено обавештава директора о одсуствовању с посла, како се не би нарушио образовно-васпитно процес;
5. Предметни наставник је одговоран за ток и процес реализације самог часа, како у примени различитих метода, садржаја и активности за реализацију наставног плана и програма, тако и за успостављање и одржавање пријатне радне атмосфере, мотивисање ученика и креирање целокупног амбијента;
6. Наставник својим понашањем у школи увек мора да буде позитиван узор ученицима (не касни на час, не користи мобилни на часу, не користи погрдне и увредљиве речи и сл.);
7. Наставник не сме да удаљи ученика са часа;
8. Наставник прилагођава методе, садржаје и активности ученицима различитих индивидуалних способности и предзнања и одговорно настоји да све ученике учини активним;
9. Различите педагошке ситуације на часу решава сам предметни наставник и обезбеђује услове за несметано одвијање наставног процеса;
10. Ученику који користи за време часа мобилни телефон и различите мултимедијалне уређаје којима се ремети рад на часу, наставник привремено одузима ове предмете и предаје их разредном старешини, а РС их враћа родитељу ученика;
11. По завршетку часа, о евентуалном проблему који је решавао у неком одељењу, обавештава разредног старешину тог одељења;
12. Сви наставници су обавезни да на идентичан и доследан начин реагују на одређена понашања ученика и ситуације у школи (недозвољено је да једно исто понашање неки наставници одобравају и подржавају, а други забрањују);
13. У односима са ученицима, родитељима и колегама наставник увек примењује ненасилну комуникацију, поштујући и уважавајући личност свих актера;
14. Приликом оцењивања наставник узима у обзир само нивое знања ученика, а не његово понашање;
15. Наставник мора да реагује не само на елимисање негативних облика понашања, него и на обавезно похваљивање сваког напретка и успеха ученика. Наставник не сме да омаловажи успех ученика само зато што не задовољава критеријуме које је он поставио;
16. У односима са ученицима, родитељима и колегама наставник увек примењује ненасилну комуникацију, поштујући и уважавајући личност свих актера;
17. Дежурни наставник долази у школу тридесет минута пре почетка наставе, и активно, заинтересовано и посвећено обавља улогу дежурног у најбољем интересу ученика(шета ходником, надгледа двориште, учионице...);
18. Дежурни наставник се стара да за време великог одмора сви ученици напусте учионицу
19. да се уздржавају од радњи којима се крше права ученика и/или других лица;
20. да се старају о остваривању права, обавеза и одговорности ученика;
21. да пријављују директору или Школском одбору кршење права ученика;
22. да долазе на посао прикладно одевени;
23. да пре или за време рада не узимају алкохол нити друга средства која утичу на способност за рад;
24. да не пуше у просторијама Школе нити у школском дворишту;
25. да не уносе у Школу нити у школско двориште оружје или друга опасна средства којима се може угрозити живот и тело ученика, запослених и трећих лица или се може нанети материјална штета;

26. да не оштећују имовину Школе, ученика, других запослених, родитеља ученика и трећих лица;
27. да користе средства Школе и потрошни материјал само у службене сврхе;
28. да не износе школску евиденцију, друга документа, средства Школе нити потрошни материјал без одобрења директора или помоћника директора;
29. да се придржавају и осталих правила по налогу директора.

Члан 15.

Наставник је обавезан да у Школу дође најмање 10 минута пре почетка часа.

Дежурни наставник је обавезан да у Школу дође најмање 30 минута пре почетка наставе у смени.

Члан 16.

Дежурни наставник дежурство обавља пре почетка смене и за време великог одмора.

Члан 17.

Дежурни наставник:

- 1) стара се о одржавању реда и о безбедности у школској згради и у школском дворишту;
- 2) предузима мере у случају нарушавања реда или угрожавања безбедности;
- 3) ради испуњавања својих обавеза, сарађује с директором, помоћником директора и другим лицима запосленим у Школи;

Члан 18.

Дежурство се обавља у улазном холу и у школском дворишту, а по потреби и на другим местима, у складу са одлуком главног дежурног наставника.

Главни дежурни наставник утврђује присуство и одсуство дежурних наставника и о томе води евиденцију.

Главни дежурни наставник дежура и координира рад дежурних наставника и дежурних ученика.

Члан 19.

Домар је обавезан да, осим у време када обавља послове у другим деловима Школе или користи одмор у току дневног рада, дежура у улазном холу Школе.

Члан 20.

Чистачица је обавезна да пре и после одржавања хигијене у просторијама у којима се одвија рад наставника и других запослених, дежура у холу или ходнику Школе, односно испред просторија у којима одржава хигијену.

За време у које чистачица користи дневни одмор или је из других разлога одсутна са свог радног места, друге спремачице преузимају надзор над њеним радним местом, у складу са распоредом који утврђује директор на предлог секретара Школе.

Члан 21.

Домар и чистачице обавезни су да без одлагања обавештавају дежурног наставника, директора или секретара Школе о свакој промени која може довести до нарушавања реда и безбедности у Школи.

III. ПОНАШАЊЕ УЧЕНИКА

Члан 22.

Ученици су обавезни:

1. Ученик долази на наставу 5 минута пре почетка наставе и дужан је да у школском дворишту сачека улазак у школу кад звони у присуству дежурног наставника.
2. Ученик не излази из учионице без одобрења наставника и по изласку из учионице креће се лаганим ходом кроз школу
3. Употреба мобилних телефона и осталих сличних уређаја на часу дозвољена је само уз одобрење наставника;
4. Конзумирање хране и пића дозвољено је само за време одмора.
5. Ученици одржавају школски простор чистим и уредним;
6. Доношење скупих предмета и веће суме новца у школу је на сопствену одговорност;

7. Ученици брину о школској имовини, јер она користи свима;
8. Ученик одговара за материјалну штету коју нанесе намерно или из крајње непажње;
9. Односи међу ученицима заснивају се на принципима искреног другарства, пријатељства, међусобног уважавања и поштовања и културног опхођења;
10. Међусобне несугласице ученици решавају разговором у оквиру одељењске заједнице уз посредовање одељењског старешине;
11. Ученик комуницира са вршњацима, наставницима, запосленима на ненасиљан, пристојан начин са уважавањем и употребом речи: извини, хвала, молим, изволи;
12. Сваки вид насилног понашања ученик пријављује запосленима; Свако има права да изнесе своје мишљење све док тиме не угрожава другог-свачије мишљење је драгоцено;
13. Ученик долази у школу прикладно, пристојно и уредно одевен примерено месту на којем се налази;
14. Ученик поштује различитости по верској, националној, расној и полној основи.
15. да у згради Школе нити у школском дворишту, за време обављања образовно-васпитног рада ван зграде Школе и школског дворишта, као ни на путу између куће и Школе, не носе оружје или друга опасна средства којима се може угрозити живот и тело ученика, запослених, родитеља и трећих лица или се може нанети материјална штета;
16. да се уздржавају од употребе дувана, алкохола, наркотичких и сличних средстава и од подстрекавања других ученика на такву употребу;
17. да се уздржавају од изазивања туче и учествовања у тучи;
18. да се старају о очувању животне средине и да се понашају у складу с правилима еколошке етике;

Члан 23.

Пет минута пре почетка наставе, на звук првог звона, ученици су обавезни да, разврстани по одељењима, буду спремни за улазак у Школу у складу с налогом дежурног наставника.

За време хладног и/или кишовитог времена, ученици се, у складу са одлуком дежурног наставника, за одлазак на наставу припремају у улазном холу.

Члан 24.

На знак дежурног наставника, ученици у реду и миру крећу према својим учионицама.

У време оглашавања другог звона, односно звона за почетак часа, ученици треба да буду у својим учионицама и да мирно чекају долазак наставника.

Уколико је реч о учионицама које откључава наставник, ученици у реду и миру чекају наставника испред учионице.

Члан 25.

Ученици који су закаснили на час не смеју се задржавати у холовима, ходницима и другим просторијама Школе, него у пратњи дежурног ученика одлазе да присуствују часу.

Члан 26.

По завршетку школских обавеза, ученици у реду и миру излазе из Школе.

Члан 27.

Редар је обавезан да буде у учионици најмање 15 минута пре почетка наставе.

Одељењски старешина сваке недеље одређује по два редара.

Редар:

- 1) проветрава учионицу пре почетка наставе и за време великог одмора и обавља друге радње са циљем да се учионица припреми за наставу;
- 2) извештава наставника о одсутним ученицима;
- 3) чува личне предмете, књиге и прибор ученика;
- 4) пријављује наставнику сваки нестанак или оштећење имовине Школе, ученика или запослених лица;
- 5) обавештава наставника о променама које могу утицати на безбедност ученика и/или других лица;

Члан 28.

Дежурни ученик обавезан је да на месту дежурства буде најмање 30 минута пре почетка наставе у смени.

Дежурство се обавља у улазном холу Школе, у првој смени од 07,00 до 13,00 часова, а у другој смени од 12,30 до 18,30 часова.

IV. ПОНАШАЊЕ РОДИТЕЉА И ТРЕЋИХ ЛИЦА

Члан 29.

Родитељи и трећа лица (у даљем тексту: остала лица) обавезни су да поштују Правила и друге опште акте Школе.

Члан 30.

Остала лица обавезна су да се приликом уласка у школску зграду јаве дежурном запосленом, ради евидентирања.

Члан 32.

Остала лица обавезна су да се према ученицима, запосленима и другим лицима која се затекну у школској згради или школском дворишту понашају уљудно.

Члан 33.

Родитељи, поред обавеза које су заједничке за сва остала лица, имају и следеће обавезе:

- 1) да благовремено обавештавају Школу о спречености свог детета да присуствује настави и да правдају изостанке свог детета;
- 2) да на позив органа Школе, педагога, психолога или наставника дођу у Школу;
- 3) да редовно измирују новчана дуговања према Школи;
- 4) да редовно долазе на родитељске састанке и да се интересују за учење и владање свог детета;
- 5) да учествују у раду органа Школе чији су чланови;
- 6) прати понашање, учење и успех свог детета, односно, редовно се информише о томе;
- 7) континуирано сарађује са одељењским старешином;
- 8) поштује упутства дежурног наставника и дежурних ученика када дође у школу, и придржава се предвиђеног распореда за сарадњу;
- 9) поштује правила понашања школе као институције и обраћа се запосленима са поштовањем и уважавањем, примереним и пристојним језиком и тоном;
- 10) сарађује са предметним наставником;
- 11) изабрани представници редовно присуствују седницама Савета родитеља и активно учествују у његовом раду;
- 12) пружа помоћ школи у остваривању васпитног рада;
- 13) доприноси остваривању планираних задатака школе;
- 14) поштује личност наставника и осталих запослених и томе учи своје дете;
- 15) родитељ подстиче своју децу да буду одговорна, да поштују себе и друге, свој и туђи рад.

Члан 34.

Кодекс облачења

Кодекс облачења представља заједнички систем вредности и смерница о облачењу ученика, родитеља/старатеља, наставника и осталих запослених. Сви учесници у школском животу треба да промовишу етичке вредности у складу са овим кодексом.

Обавеза је наставника и осталих запослених, ученика и родитеља/старатеља да у школу долазе прикладно одевени и пристојног изгледа.

Сви ученици и запослени су дужни да долазе на наставу уредно обучени са одећом практичном за рад и у њиховом стилу, али примереног изгледа. Обавеза ученика и запослених је да брину о личној уредности и хигијени.

Одећа одражава укус и стил сваке особе који мора бити поштован.

Она треба да је уобичајена и да јасно говори о њиховој личности. Одећа коју носе ученици треба да буде примерена њиховом узрасту и школи у коју долазе.

Под непримереним изгледом ученика подразумева се ношење:

- блузе са великим деколтеом или танким бретелама,
- мајица које не покривају стомак и леђа;
- шортса;
- мини сукњи;
- хеланки (уколико нису прекривене дужом туником);
- папуча;
- провидне одеће;
- мрежасте чарапе;
- превише исцепаних и спуштених панталона;
- одеће увредљивих натписа или слика, који промовишу националну, верску, политичку или сексуалну опредељеност или промовишу конзумирање дрога, цигарета, алкохолна или енергетска пића и слично;
- капа, качкета, капуљача, марама на глави и наочара за сунце на часу;
- пирсинга било које врсте, јер се тиме повећава могућност повређивања ученика,
- непримерено узрасту ученика да долазе у школу са неуредном косом, обојеном косом, шминком, предугачким и намазаним ноктима;
- ученик мора да пази да му се доњи веш не види без обзира у каквом положају му се тело налази.

За време часова физичког васпитања ученици су у обавези да носе опрему за физичко васпитање.

Ученици, наставници и остали запослени Школе морају да држе до личне хигијене, као и чистоће своје одеће и обуће. Родитељи/старатељи дужни су да буду прикладно и уредно одевени и да својим начином одевања не изражавају своју политичку, верску или другу личну припадност. Запослени својим изгледом и понашањем на директан начин доприносе угледу школе и очувању њених вредности. Такође, прикладним одевањем пружају модел одевања ученицима. Пристојна и прикладна гардероба је она која не одвлачи пажњу и тиме не ремети радну атмосферу наставе или ваннаставне активности.

Помоћно особље за време рада у Школи носи радне мантиле/кецеље.

Под непримереним изгледом одраслих подразумева се ношење:

- мајица са бретелама;
- мајице са дубоким деколтеом;
- мајица које не покривају стомак и леђа;
- шортса, бермуде;
- непримерено кратке сукње;
- непримерено јака шминка;
- хеланки (уколико нису прекривене дужом туником);
- прозирне тканине кроз које се види доњи веш;
- папуча; капа, качкета, капуљача, марама на глави и наочара за сунце на часу;
- одеће са навијачким обележјима;
- одеће са увредљивим натписима или сликама, провидне одеће;
- пирсинг.

Уколико наставници и остали запослени Школе имају тетоважу на телу, потребно је да тетоважу прекрију одећом.

Сматра се да су ученици и професори неприкладно одевени, ако у Школу долазе у неком од горе поменутих одевних предмета.

За време културних и других манифестација (такмичења, приредбе и други јавни наступи) на којима

ученици и наставници представљају Школу, у обавези су да воде рачуна о пристојном одевању. Правила изгледа и одевања обавезујућа су током читаве школске године. О изгледу ученика брину сви запослени у школи, уз сарадњу са одељењским старешином, директором, педагогом и психологом. За спровођење кодекса облачења су задужени сви ученици и сви запослени. Иако се модни трендови често мењају, стил облачења треба бити прилагођен образовној установи. Водите рачуна да слика коју остављате буде добар пример за остале.

Мере

Уколико ученик/ученица дођу у школу непримерено обучени, предметни наставник је дужан да га/је опомене и запише у напомену да је непримерено обучен/обучена били на часу и да обавести одељенског старешину.

Учестало кршење кодекса облачења представља лакшу повреду обавезе у складу са Статутом школе.

V. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 35.

Даном ступања на снагу Правила престаје да важе Правила понашања, заведена под бројем 164-3/2018, од 26.03. 2018. године

Члан 36.

Правила ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Председник Школског одбора,

_____
Миљан Мићуновић

Правила су заведена под деловодним бројем _____, од _____, објављена су на огласној табли Школе дана _____, а ступила су на снагу дана _____.

Секретар Школе,

_____
Јелена Вујичић

